

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 2P/4/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4316200420
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan XXXŠpirek
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2016:4316200420.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudcom JUDr. Dušanom Špirekom vo veci starostlivosti o mal. N. G., nar. XX.XX.XXXX v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: S. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, t.č. ÚVV a ÚVTOS M. a J. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XXX, t.č. ÚVTOS W. nad U., o nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd u mal. dieťaťa N. G., nar. XX.XX.XXXX. n a r i a ě u j e ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Detskom domove Žitavce, Hlavná ulica 102, 952 01 Žitavce.

Matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. N. G., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Detského domova Žitavce, Hlavná ulica 102, 952 01 Žitavce, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. N. G., nar. XX.XX.XXXX sumou vo výške 30 % sumy aktuálneho životného minima na nezaopatrované nepľnoleté dieťa vždy do 25-teho dňa toho ktorého mesiaca vopred na účet Detského domova Žitavce, Hlavná ulica 102, 952 01 Žitavce, počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice dňa 28.01.2016 podal na tunajší súd návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti u mal. detí s poukazom na to, že na tunajšom súde bolo ukončené trestné konanie v trestnej veci rodičov, obvinených zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby vo vzťahu k mal. D. a mal. T. a za tento trestný čin im bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 4 rokov. Poukázali na to, že neexistuje osoba schopná a ochotná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého a po nástupe rodičov do výkonu trestu odňatia slobody zostane bez akejkoľvek starostlivosti.

Uznesením zo dňa 02.02.2016 č.k. 2P/4/2016-7 bol maloletý dočasne odovzdaný do starostlivosti Detského domova Žitavce, v ktorom zariadení sa nachádza i v súčasnosti.

Súd rozhodol v neprítomnosti rodičov, ktorí boli riadne a včas predvolaní. Matka, ako aj otec vykonávajú trest odňatia slobody v ÚVV a ÚVTOS Nitra.

Kolízny opatrovník na pojednávaní uviedol, že v Detskom domove Žitavce, je o maloletého adekvátne postarané vzhľadom na to, že jeho starostlivosť neboli schopní zabezpečiť rodičia z dôvodu, že nastúpili

do výkonu trestu odňatia slobody. Dovtedy sa o mal. N. starali príkladne a ani trestnú činnosť, ktorú spáchali nespáchali v súvislosti s mal. N.. Rodičia sa o maloletého zaujímajú aj z ÚVTOS a po výstupe z výkonu trestu sa chcú opätovne o neho starať. Čo sa týka náhradnej osobnej starostlivosti táto neprichádza do úvahy, nie je im známa žiadna osoba, ktorá by splňala podmienky náhradnej osobnej starostlivosti.

Na základe vykonaného dokazovania zistil súd tento skutkový stav:

Mal. N. pochádza z mimomanželského pomeru. Rodičia maloletého dňa 10.06.2015 uzavreli manželstvo na Obecnom úrade v Ipeľskom Sokolci. Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Levice vedie spisovú dokumentáciu mal. dieťaťa od roku 2010, kedy bolo obcou B. oznámené podozrenie zo zanedbávania starostlivosti zo strany rodičov mal. N.. Od uvedeného obdobia je rodina pravidelne sledovaná a sú v nej vykonávané opakované šetrenia. Z ich spoločného spolužitia sa narodili aj N. dve sestry, mal. D. B., nar. XX.XX.XXXX a mal. T. B., nar. XX.XX.XXXX, predpoklad, že u oboch je biologickým otcom J. G., ale otcovstvo nie je určené. Vzhľadom k tomu, že v rodine boli vykonávané pravidelné šetrenia, sa starostlivosť o mal. N. zo strany rodičov zlepšila a u mal. N. k zanedbávaniu starostlivosti nedochádzalo. Z dôvodu zanedbávania starostlivosti o mal. D. bola maloletá predbežným opatrením tunajšieho súdu dňa 22.03.2012 odovzdaná do starostlivosti Detského domova Nitra a voči rodičom bolo začaté trestné stíhanie za zločin týrania blízkej a zverenej osoby. Trestným rozkazom OS Levice sp. zn. 4T/173/2012 boli rodičia uznaní za vinných z predmetného zločinu, nakoľko vážne zanedbávali celkovú starostlivosť o mal. D. z hygienického aj zdravotného hľadiska. Rodičia boli odsúdení k trestu odňatia slobody v trvaní 3 rokov s podmieneným odkladom a uložením probačného dohľadu. Mal. D. bola rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 10P/73/2012-36 zo dňa 03.05.2012 nariadená ústavná starostlivosť v Detskom domove Nitra. Rozsudkom Okresného súdu Levice č.k. 15P/477/2012-71 bola zverená do pestúnskej starostlivosti T. B.. Mal. N. bol ponechaný v starostlivosti rodičov, nakoľko počas opakovaného vykonávania terénnej sociálnej práce nebolo zistené ohrozenie vo vzťahu k nemu. Nad jeho výchovou bol rozhodnutím Okresného súdu Levice č.k. 14P/14/2012-17 zo dňa 13.09.2012 nariadený dohľad. Počas sledovania účinnosti výchovného opatrenia boli vykonané šetrenia v domácnosti rodičov, kde pri mal. N. nebolo zistené zanedbanie starostlivosti, bol vhodne oblečený vzhľadom k počasiu, mal čistú tvár, primerane živený a nedostatky neboli hlásené ani zo strany ošetrojúcej lekárky. Z dôvodu zanedbávania starostlivosti o mal. T. na základe predbežného opatrenia bola odovzdaná do starostlivosti Detského domova Nitra a rozsudkom OS Levice zo dňa 11.06.2013 sp. zn. 10P/107/2013 bola u maloletej nariadená ústavná starostlivosť. Mal. T. bola rozhodnutím sp. zn. 15P/273/2013 odovzdaná do pestúnskej starostlivosti T. B.. Mal. N. zostal aj naďalej v osobnej starostlivosti rodičov, nakoľko u neho k zanedbávaniu starostlivosti zo strany rodičov nedochádzalo. Počas opakovaných šetrení v rodine boli zisťované možnosti príbuzných, ktorí by boli ochotní a schopní dohliadať na starostlivosť o mal. N., prípadne pri vzniknutej potrebe prevziať starostlivosť o mal. dieťa.

Podľa zistení zo strany obce B. matka nie je evidovaná na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny a nezúčastňuje sa menších obecných služieb. Otec poberá čiastočný invalidný dôchodok. O mal. N. prejavujú záujem obidvaja rodičia, o stave syna v detskom domove sa informujú telefonicky z obecného úradu. Obec nezistila známky väčšieho zanedbania starostlivosti, rodičia syna vychovávali podľa svojich schopností a možností. Podľa vyjadrenia rodičov z rodinného prostredia prejavila záujem blízka rodina, ale prostredie bolo nevyhovujúce na výchovu dieťaťa. Rodinný dom je bez pripojenia na elektriku, nakoľko rodina mala nedoplatky z minulosti.

Ako vyplýva zo správy Detského domova Žitavce maloletý na nové prostredie a situáciu reagoval v prvé dni jeho pobytu plačom, smútkom, odmietaním komunikácie, prípadne v hneve občas zareagoval vulgárnymi slovami a gestami. Neskôr sa upokojil, naďalej však pôsobí utiahnuto, nesmelé, introvertne. Navštevuje materskú školu, správanie má bezproblémové, nekonfliktné, introvertné. Sociálna zanedbanosť dieťaťa je badateľná v oblasti jemnej a hrubej motoriky, slabá grafomotorika, základné farby pomenuje iba čiastočne, neovláda základný číselný rad. Pozná svoje meno a priezvisko, ovláda mená svojich rodičov, adresu bydliska. Sebaobslužné návyky nemá dostatočne osvojené, vyžaduje pomoc a usmernenie dospelšej osoby pri obliekaní, stolovaní, hygienickej starostlivosti. Slovnú zásobu má primeranú veku, avšak spontánne hovorí iba málo, na vyzvanie a otázky odpovedá. Rodičia sa kontaktovali doposiaľ dva krát telefonicky, raz dieťa navštívili v Detskom domove. O dieťa sa pravidelne telefonicky zaujíma aj starý otec zo strany matky.

Rodičia sú je vo výkone trestu odňatia slobody na základe rozhodnutia Okresného súdu levice sp. zn. 4T/111/2014. Trest nastúpili dňa 20.04.2016. Otec má predpokladaný koniec trestu dňa 20.03.2020, matka dňa 20.04.2020.

Podľa § 54 odsek 1 Zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

Podľa § 54 odsek 2 písmeno b/ Zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka.

Podľa § 54 odsek 5 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

Podľa § 55 odsek 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo do pestúnskej starostlivosti alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

Podľa § 62 odsek 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 odsek 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 odsek 3 Zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 odsek 4 Zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 odsek 5 Zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 odsek 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 81 odsek 2 Zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

Podľa § 155 odsek 3 O.s.p. výrok rozsudku o plnení v peniazoch sa môže vyjadriť aj iným nezameniteľným spôsobom než vyčíslením, najmä s odkazom na presný spôsob určenia vyplývajúci z osobitného predpisu.

Súd u mal. N. nariadil ústavnú starostlivosť i keď sa jedná o najkrajnejšie riešenie a tomuto rozhodnutiu iné výchovné opatrenia nepredchádzali. V danom prípade rodičom vo výkone osobnej starostlivosti bráni výkon trestu odňatia slobody. Súdu ani Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice nie je známa osoba, ktorá by bola schopná zabezpečovať o dieťa osobnú starostlivosť, či už formou náhradnej osobnej resp. pestúnskej starostlivosti. Za daného stavu keď sa mal. dieťa ocitlo bez starostlivosti a dozoru dospeléj osoby resp. zákonného zástupcu, je nariadenie ústavnej starostlivosti celkom v jeho záujme.

Zo strany rodičov určil súd výživné v súlade s § 62 odsek 3 Zákona o rodine vo výške 30% sumy životného minima na nezaopatrované, neplnoleté dieťa. V súčasnosti nie je v schopnostiach rodičov na výžive maloletého sa podieľať vyššou sumou.

O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 146 odsek 1 písm. a) O.s.p., nakoľko sa jedná o konanie vo veci starostlivosti o maloletých, ktoré súd môže začať aj bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre, v potrebnom počte písomných vyhotovení. Odvolanie musí obsahovať označenie súdu ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska

účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu opovažuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že :

- v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a)
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.

Rozsudok v časti o výživnom je predbežne vykonateľný.